

Warszawa, dnia 07 marca 2018 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

DD3.056.9.2018

W związku z wystąpieniem z dnia 14 lutego 2018 r. zatytułowanym „PIT-zmarła samotna matka”, stanowiącym petycję w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. z 2017 r. poz. 1123, ze zm.), na podstawie art. 10 ust. 1 tej ustawy, wyjaśniam co następuje.

Opodatkowanie podatkiem dochodowym od osób fizycznych reguluje ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 200, ze zm.), zwana dalej „ustawą PIT”.

Obowiązujące przepisy tej ustawy nie zawierają rozwiązania, które pozwoliłyby, aby dziecko wychowywane przez samotnego rodzica mogło złożyć po śmierci rodzica zeznanie o wysokości dochodów przez niego uzyskanych, w celu odzyskania kwoty podatku (nadpłaty), którą rodzic mógłby otrzymać, gdyby żyjąc sam złożył zeznanie i opodatkował w nim swoje dochody na preferencyjnych zasadach przewidzianych dla osób samotnie wychowujących dzieci.

Obecnie nie toczą się również prace w tym zakresie, ani nie są planowane. Jednocześnie wyjaśniam co następuje.

Ad 1. i 2. Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 97 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, z późn. zm.) spadkobiercy podatnika przejmują przewidziane w przepisach prawa podatkowego majątkowe prawa i obowiązki spadkodawcy.

Na podstawie art. 98 § 1 Ordynacji podatkowej, do odpowiedzialności spadkobierców za zobowiązania podatkowe spadkodawcy stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego o przyjęciu i odrzuceniu spadku oraz o odpowiedzialności za długi spadkowe.

Spadkobiercą podatnika, o którym mowa w Ordynacji podatkowej, jest spadkobierca w rozumieniu cywilistycznym. W art. 1025 § 2 Kodeksu cywilnego ustanowiono domniemanie, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku albo poświadczenie dziedziczenia, jest spadkobiercą. Z powyższej regulacji wynika, że krąg osób będących spadkobiercami podatnika ustala się na podstawie postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku lub aktu poświadczenia dziedziczenia.

W przypadku śmierci podatnika podatku dochodowego od osób fizycznych przed złożeniem zeznania podatkowego, rozliczenie podatku następuje w decyzji orzekającej o zakresie odpowiedzialności lub uprawnień poszczególnych spadkobierców. Określenie w takiej decyzji

wysokości zobowiązania podatkowego czy wysokości nadpłaty (art. 100 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej) następuje zgodnie z obowiązującymi przepisami o podatku dochodowym od osób fizycznych, z uwzględnieniem kwoty wolnej od podatku czy ulg podatkowych, które przysługiwały zmarłemu podatnikowi.

Na gruncie obowiązujących przepisów spadkobierca nie jest ani zobligowany, ani uprawniony do złożenia zeznania podatkowego, czy innej deklaracji, za zmarłego podatnika. Zeznanie, którego podatnik nie zdążył złożyć przed śmiercią, zostaje niejako „zastąpione” przez decyzję organu podatkowego wydaną na zasadzie art. 100 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej.

W kontekście powyższego, bezprzedmiotowe stało się pytanie 2. w części dotyczącej możliwości złożenia za zmarłą podatniczkę wniosku o stwierdzenie nadpłaty wraz ze skorygowanym zeznaniem.

Ad 3. Zgodnie z art. 14b § 1 Ordynacji podatkowej, Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, na wniosek zainteresowanego, wydaje, w jego indywidualnej sprawie, interpretację przepisów prawa podatkowego (interpretację indywidualną). Tym samym, podmiotem uprawnionym do uzyskania tego typu interpretacji jest „zainteresowany”. Przepisy Ordynacji podatkowej nie definiują pojęcia zainteresowanego, co daje możliwość bardzo szerokiej interpretacji.

W orzecznictwie sądów administracyjnych jednolicie przyjmuje się, że podmiotem „zainteresowanym” jest tylko taki, który chce uzyskać interpretację przepisów prawa podatkowego w celu wyjaśnienia (albo ewentualnego ułożenia w przypadku prezentacji zdarzenia przyszłego) swoich interesów w sferze prawa podatkowego, przy czym legitymowaną do wystąpienia o jej wydanie może być tylko ta osoba, u której wystąpił (lub może wystąpić) określony stan faktyczny mogący powodować konsekwencje w zakresie prawa podatkowego (por. np. wyroki NSA: z dnia 1 grudnia 2015 r., sygn. akt II FSK 2386/13 oraz z dnia 19 czerwca 2015 r., sygn. akt I FSK 533/15, publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl>).

Należy zauważyć, że ocena tego czy względem danego podmiotu zaistnieją konsekwencje w zakresie prawa podatkowego, każdorazowo wiąże się z analizą przedstawionego przez wnioskodawcę stanu faktycznego albo zdarzenia przyszłego. Zgodnie z art. 14b § 3 Ordynacji podatkowej składający wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej zobowiązany jest do wyczerpującego przedstawienia zaistniałego stanu faktycznego albo zdarzenia przyszłego oraz do przedstawienia własnego stanowiska w sprawie oceny prawnej tego stanu faktycznego albo zdarzenia przyszłego. Dopiero więc po przeprowadzeniu przez Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej analizy przedstawionego stanu faktycznego albo zdarzenia przyszłego, organ ten jest w stanie dokonać oceny, czy wnioskodawcę można uznać za podmiot zainteresowany w rozumieniu art. 14b § 1 Ordynacji podatkowej i tym samym, czy jest on podmiotem względem którego może zostać wydana interpretacja indywidualna.

Ad 4. Z art. 67a § 1 pkt 3 Ordynacji podatkowej wynika prawo podatnika do złożenia wniosku o umorzenie w całości lub w części zaległości podatkowej, odsetek za zwłokę lub opłaty prolongacyjnej. Organ podatkowy może udzielić tego rodzaju ulgi w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym. W przypadku, gdy podatnik jest przedsiębiorcą, udzielenie mu ulgi wiąże się z koniecznością uwzględnienia przepisów regulujących dopuszczalność pomocy publicznej.

Przepis art. 67a § 1 pkt 3 Ordynacji podatkowej, stosownie do art. 67c § 2, stosuje się odpowiednio do należności przypadających od spadkobierców.

Udzielenie ulgi w postaci umorzenia możliwe jest jedynie w odniesieniu do zaległości podatkowej, którą jest podatek niezapłacony w terminie płatności. Obowiązujące przepisy Ordynacji podatkowej nie dopuszczają możliwości umorzenia podatku przed terminem jego płatności.

Ad 5. Przepisy Ordynacji podatkowej nie dają organom podatkowym uprawnienia do orzekania o zaniechaniu poboru podatku na wniosek w indywidualnej sprawie.

Uprawnionym do zaniechania poboru podatku w całości lub w części jest wyłącznie Minister Finansów. Zaniechanie poboru podatku może dotyczyć określonych grup podatników i następuje tylko w drodze rozporządzenia wydawanego na podstawie art. 22 § 1 Ordynacji podatkowej, w przypadkach uzasadnionych interesem publicznym lub ważnym interesem podatników.

Ani podatnicy, ani ich spadkobiercy, nie są uprawnieni do wystąpienia z indywidualnym wnioskiem o zaniechanie poboru podatku.

Z upoważnienia Ministra Finansów
Zastępca Dyrektora
Departamentu Podatków Dochodowych
Michał Bator
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	2058736.6373389.4457173
Nazwa dokumentu	odpowiedź MF na petycję.pdf
Tytuł dokumentu	odpowiedź MF na petycję
Sygnatura dokumentu	DD3.056.9.2018
Data dokumentu	2018-03-07 15:25:56
Skrót dokumentu	507B49C64BAD8962EA780DC5ED3293B9EA 9746AA
Wersja dokumentu	1.13
Data podpisu	2018-03-07 15:25:54
Podpisane przez	Michał Bator Zastępca Dyrektora
	EZD 3.18.2453.2932.3382
Data wydruku:	2018-03-07 15:42:31
Autor wydruku:	Cackowska-Kiwior Monika główny specjalista

